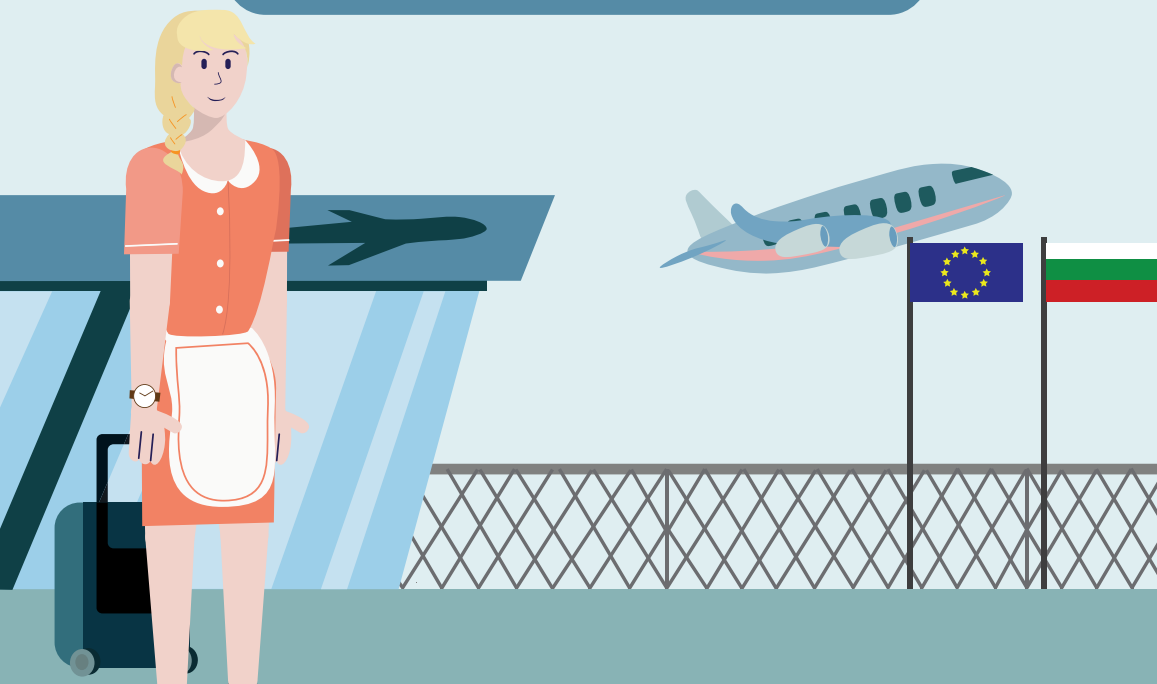

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна заетост

Проект DFPO-I.002-0002-C01 „Сътрудничество за достойни условия на труд“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Фонда за двустранни отношения към ФМ на ЕИП и НФМ 2014-2021

ИА ГИТ не носи отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация.

ИА ГИТ, 2021 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Какво е недеклариран труд?

В поредицата от брошури, ръководства и тематични видеа „Достоен труд – от теб зависи“ Ви представяме полезна и актуална информация за:

- Работата на трудов договор
- Заплащането на труда
- Работното време и почивките
- Работата на непълнолетни лица
- Работата на лица с намалена работоспособност
- Командироването/изпращането на работници и служители
- Работата от разстояние и надомната работа
- Сезонната заетост

Всички информационни материали са публикувани на интернет страницата на ИА ГИТ – www.gli.government.bg

Въпреки че не съществува официално определение на понятието недеклариран труд, в Европейския съюз е възприето, че с него се обозначава всяка дейност, осъществявана срещу заплащане, която е законна по своето естество, но не е декларирана пред органите на публичната власт.

Достоен труд - от теб зависи

Какво е „СЕЗОННА ЗАЕТОСТ“?

Сезонната работа

- Не е целогодишна. Тя се изпълнява само през точно определен сезон или сезони на годината.
- Осъществява се за кратък период от време.
- Изисква интензивно използване на допълнителна работна ръка, макар и за кратко време.

Българските граждани, които изпълняват сезонна работа, например в селското стопанство и туризма, се наемат от работодателите по общия ред, определен в трудовото законодателство. Най-често това става чрез срочни трудови договори.

Националното законодателство предвижда и допълнителна възможност за наемане на български граждани за сезонни работници в **Растениевъдството** чрез „еднодневни трудови договори“.

Граждани на трети страни (извън Европейския съюз) също могат да бъдат наемани като сезонни работници у нас, но това се случва по специален ред, отново определен в законодателството.

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна работа за български граждани в България с едnodневни трудови договори

В трудовото законодателство е въведен специален ред за наемане на сезонни работници в **Растениевъдството**. Прилага се само за обработка на насаждения и **ръчно** прибиране на реколтата от плодове, зеленчуци, розов цвят, лавандула и тютюн.

Работи се с така наречените „едnodневни трудови договори“.

Работодателите, които имат право да наемат сезонни работници чрез „едnodневни трудови договори“, трябва да са регистрирани земеделски стопани (производители) или тютюнопроизводители.

Един работник има право да полага труд по този ред до 90 дни за една календарна година.

Трудовият договор, който се подписва, е по образец, утвърден с наредба.

Процесът на сключване на трудовия договор е максимално улеснен. Той не се регистрира в Националната агенция за приходите, не се издава заповед за прекратяването му и към него няма длъжностна характеристика.

Образец на трудовия договор се заверява единствено в Инспекцията по труда.

Трудовото възнаграждение се изплаща еднократно, лично на работника, след изтичане на работния ден. Изплащането се доказва с писмена разписка, която е неразделна част от образца на трудовия договор.

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна работа за български граждани в България с едnodневни трудови договори

Полезно!

Едnodневните трудови договори са регламентирани в **Наредбата за условията и реда за предоставяне, регистриране и отчитане на трудовите договори по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда пред Инспекцията по труда.**

Работодателите могат да получат регистрирани образци на едnodневни трудови договори от електронния портал на интернет страницата на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ или от съответната дирекция „Инспекция по труда“ по местонахождение на земеделския имот.

Валидни са само образците на трудови договори, които съответстват по форма и съдържание на утвърдения с наредбата образец и са регистрирани в Инспекцията по труда.

Регистрацията на образците на трудови договори се извършва след представяне от работодателя на платежни документи за авансово внесение на осигурителни вноски.

Работодателите могат да използват образците на трудови договори до края на календарната година, за която са регистрирани. Неизползваните образци се връщат по електронен път чрез Портала или лично/чрез упълномощено лице в съответната дирекция „Инспекция по труда“, извършила регистрацията на образците.

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна работа за български граждани в България с едnodневни трудови договори

Важно за работодателите

- Трябва да са регистрирани земеделски стопани или тютюнопроизводители и да развиват дейност в Растениевъдството.
- Не могат да наемат едно лице за сезонна работа за повече от 90 дни в годината.
- Могат да наемат сезонни работници само за работа в Растениевъдството за обработка на насажденията и ръчно прибиране на реколтата от плодове, зеленчуци, розов цвят, лавандула и тютюн.
- Когато използват „едnodневните трудови договори“, те са задължени да използват утвърдения образец, предоставен от Инспекцията по труда.
- Когато използват „едnodневни трудови договори“, те са задължени да изплащат ежедневно трудовото възнаграждение лично на работника.
- Трябва да внесат авансово осигурителните вноски по едnodневните трудови договори, защото това е условие за заверката на образците на трудовите договори в Инспекцията по труда.

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна работа за български граждани в България с едnodневни трудови договори

Важно за работниците

- Могат да полагат допълнителен труд за извършване на краткотрайна сезонна селскостопанска работа.
- Могат да работят сезонна работа в Растениевъдството до 90 дни годишно.
- Имат право на писмен трудов договор.
- Имат право на определено място на работа, длъжност, трудово възнаграждение, регулирано работно време и 8-часов или 4-часов работен ден.
- Когато са подписали едnodневен трудов договор, имат право на ежедневно изплащане на трудовото възнаграждение.
- Имат право многократно да сключват едnodневни трудови договори последователно или с прекъсване с един или различни работодатели.
- Времето, отработено по този вид трудов договор, не се зачита за трудов стаж, но се признава за осигурителен стаж за социалните рискове, за които работникът е осигурен по него.
- Не е необходимо да притежават висока или специална квалификация.
- Трудът им е защитен и се контролира непосредствено от Инспекцията по труда.
- Запазват правото си на социално подпомагане и получаване на обезщетение за безработица.

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна работа в България за граждани на трети държави (извън страните от Европейския съюз)

Гражданите на трети страни могат да работят законно в България по две различни процедури – за период до 90 дни без прекъсване или за период до 9 месеца.

Те могат да бъдат наемани само в определени икономически сектори. Тези сектори се определят всяка година от Министъра на труда и социалната политика. Утвърденият списък с икономически дейности се публикува на интернет страниците на Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта.

Обичайно секторите, които се посочват, са селско и горско стопанство, рибно стопанство, хотелиерство и ресторантьорство.

Сезонна работа в България за граждани на трети държави (извън страните от Европейския съюз)

Кой може да наема за сезонна работа граждани на трети страни?

- Местен работодател – физическо или юридическо лице, осъществяващо дейност на територията на България, регистрирано по българското законодателство, законодателството на друга държава членка на ЕС, държава страна по Споразумението за ЕИП, или на Конфедерация Швейцария.
- Работодателят трябва да извършва дейност в определените от Министъра на труда и социалната политика икономически сектори, за които се допуска чужда сезонна трудова заетост.
- Работодателят не трябва да е санкциониран за наемане на работа на незаконно пребиваващи чужденци.
- Работодателят не трябва да е в процедура по масови уволнения на работници.
- Работодателят не трябва да има задължения към държавния бюджет за данъци и осигуровки.

Какви са изискванията към чуждестранните сезонни работници?

- Трябва да са граждани на държава извън Европейския съюз и да живеят постоянно в тази страна.
- Трябва да пребивават законно и временно в България с цел сезонна работа.
- Трябва да работят на срочен трудов договор при български работодател.

Достоен труд - от теб зависи

Сезонна работа в България за граждани на трети държави (извън страните от Европейския съюз)

Сезонната заетост за чужденци е два вида:

- Заетост до 90 дни без прекъсване и
- Заетост до 9 месеца в рамките на всеки период от 12 месеца.

Документите за получаване на разрешение и регистрацията се подават от работодателя преди началото на заетостта.

Заетостта до 90 дни се регистрира при облекчена процедура:

- Работодателят подава само декларация в Агенцията по заетостта (работникът трябва да притежава валидна виза за целите на сезонната работа, когато такава се изисква).

За заетост от 90 дни до 9 месеца се изисква разрешение от Министерство на вътрешните работи за продължително пребиваване с цел заетост като сезонен работник

- От работодателя се изискват повече документи.
- Условие за даване на разрешението е положително писмено становище от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

Сезонна работа в България за граждани на трети държави (извън страните от Европейския съюз)

Договор за сезонна работа на чужденци:

- Договорът е трудов по изискванията на българското законодателство.
- Той е срочен за временна сезонна заетост.
- Писмен е и съдържа всички задължителни елементи – характер на работа, длъжност, място на работа, трудово възнаграждение, работно време и други.
- В него може да се определят условията за жилищно настаняване.

Достоен труд - от теб зависи

Работодателите

Имат право да наемат чужденци за извършване на сезонна работа в определените икономически сектори.

Задължени са в 7-дневен срок от реалното започване на работа на чуждестранните лица да уведомят за това обстоятелство Инспекцията по труда. Образец на уведомлението може да бъде намерен на интернет страницата на Инспекцията по труда.

Нямат право да наемат на работа незаконно пребиваващи чужденци.

Задължени са да бъдат изрядни – без установени и санкционирани нарушения и без парични задължения към държавата.

Не следва да са с прекратена дейност поради ликвидация или несъстоятелност.

Задължени са да сключват срочни трудови договори.

Задължени са да поемат за своя сметка транспортните разходи и разходите по здравно и социално осигуряване на сезонните работници.

Работодателят трябва да осигури на сезонния работник подходящо, отговарящо на всички изисквания за безопасност и здраве, жилище до изтичане на срока на договора.

Наемът на жилището и транспортните разходи не могат да се приспадат от възнаграждението на работника.

Гражданите на трети държави като сезонни работници

Имат право да работят като сезонни работници в България.

Имат право на редовен срочен трудов договор.

Срокът им на заетост може да бъде до 90 дни без прекъсване или до 9 месеца в рамките на всеки период от 12 месеца. Сезонният работник може да смени еднократно работодателя си за срок от 9 месеца в рамките на всеки период от 12 месеца, считано от датата на издаване на първоначалното разрешение за сезонен работник.

Не могат да бъдат дискриминирани.

Не могат да бъдат третирани по-неблагоприятно от българските работници, работещи на същата или сходна длъжност.

Имат право на регламентирано работно време и почивки.

Докато пребивават и работят в България, са защитени от българското законодателство.

Имат право на защита от Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и Агенцията по заетостта.

За времето на сезонната си заетост придобиват статут на законно пребиваващи чужденци в България.

Разгледайте и другите информационни материали в помощ на работниците и работодателите на интернет страницата на ИА ГИТ www.gli.government.bg.

Използвайте онлайн формуляра в раздел „Контакти“ на интернет страницата на ИА ГИТ, за да подадете сигнал, ако трудовите Ви права са нарушени.

Гореща телефонна линия на ИА ГИТ: 0700 17 670

Достоен труд - от теб зависи